

AMBALAJ ATIKLARININ KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Belgin SATICI
Biyolog

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Ambalaj Yönetimi Şube Müdürlüğü

SUNUMUN İÇERİĞİ

- Yönetmelik amaç ve kapsamı
- Genel İlkeler
- Görev, Yetki ve Yükümlülükler
- Ambalaj Atıklarının Kaynağında Ayrı Biriktirilmesi
- Çevre Lisansı
- İdari Yaptırım

24.06.2007 tarih ve 26562 sayılı Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmış olup, **yeni Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği** 24.08.2011 tarihli ve 28035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

YÖNETMELİĞİN AMACI

- Çevresel açıdan belirli ölçütlere, temel şart ve özelliklere sahip ambalajların üretimi,
- Ambalaj atıklarının oluşumunun önlenmesi, önlenemeyen ambalaj atıklarının tekrar kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım yolu ile bertaraf edilecek miktarının azaltılması,
- Ambalaj atıklarının çevreye zarar verecek şekilde doğrudan ve dolaylı olarak alıcı ortama verilmesinin önlenmesi,
- Ambalaj atıklarının belirli bir yönetim sistemi içinde kaynağında ayrı toplanması, taşınması, ayrılmasına ilişkin teknik ve idari standartların oluşturulmasına, yönelik prensip, politika ve programlar ile hukuki, idari ve teknik esasların belirlenmesidir.

YÖNETMELİĞİN KAPSAMI

Piyasaya sürülen bütün ambalajları ve bu ambalajların atıklarını kapsar.

- Defolu ürünler, fireler, piyasaya sürülmemiş ambalajlar ve benzeri üretim artıkları,
- Ambalaj dışı atıkları kapsamaz.

AYRI BERTARAF EDİLMESİ GEREKEN AMBALAJ ATIKLARI

- Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
- Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
- Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği

kapsamında yer alan ambalajların bildirimleri 1/1/2013 tarihinden itibaren yapılacaktır.

Ancak bu atıkların toplanması, taşınması, ayrılması, geri dönüşümü, geri kazanımı ve bertarafı belirtilen ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılır.

GENEL İLKELER

- Ambalaj atıklarının oluşumunun önlenmesi, öncelikle tekrar kullanılması, geri dönüştürülmesi, geri kazanılması ve enerji kaynağı olarak kullanılması esastır.
- Ambalaj atıklarının alıcı ortama verilmesi ve düzenli depolama sahalarında depolanarak bertarafı yasaktır.
- Ambalaj atığı üreticileri ambalaj atıklarını, bağlı buldukları belediyenin ambalaj atıkları yönetim planına uygun olarak, diğer atıklardan ayrı biriktirmek ve belediyenin toplama sistemine bedelsiz vermekle yükümlüdür.

GENEL İLKELER

Ancak,

- Organize sanayi bölgeleri yönetimleri, organize sanayi bölgeleri bünyesinde yer alan sanayi işletmeleri ve diğer sanayi işletmeleri,
- Satış noktaları ve alışveriş merkezleri,
- Belediyenin yönetim sistemi dışında kalan sivil hava ulaşımına açık hava alanları ile bu hava alanları bünyesinde yer alan tüm tesisler,
- Belediye mücavir alan sınırları dışında kalan ambalaj atığı üreticileri ,

Yönetmeliğin 23 üncü maddesinde belirtilen şartları sağlamaları durumunda, oluşan ambalaj atıklarını çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma tesisine veya belediyenin toplama sistemine bedelsiz şartı aranmaksızın verebilirler.

GENEL İLKELER

- Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması esastır,
- Piyasaya sürenler, ürünlerin kullanımı sonucu ortaya çıkan ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasını, ayrılmasını, geri dönüşümünü ve geri kazanımını sağlamak ve bu amaçla yapılacak harcamaları karşılamakla yükümlüdürler.
- Ambalaj atıklarının toplanması ayrılması, geri dönüşümü ve geri kazanımı amacıyla faaliyet gösteren veya göstermek isteyen gerçek ve/veya tüzel kişiler çevre lisansı almak zorundadırlar.
- Geçici faaliyet belgeli ve/veya çevre lisanslı tesislerin, kişi ve/veya kuruluşlar tarafından bu Yönetmelikte tanımlanan sistem dışında toplanmış olan ambalaj atıklarını tesislerine almaları yasaktır.

GÖREV, YETKİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Yönetmelik;

- Bakanlık
- İl çevre ve şehircilik müdürlükleri
- Belediyelere

görev ve yetkiler,

- Ambalaj üreticileri
- Tedarikçiler
- Piyasaya sürenler
- Yetkilendirilmiş kuruluş
- Satış noktalarına

yükümlülükler getirmiştir.

BELEDİYELER

- Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplama-ayırma faaliyetini kendisi veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştirebilir.
- Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması için ambalaj atıkları yönetim planını hazırlar. Piyasaya sürenler ve/veya yetkilendirilmiş kuruluş ile sözleşme yapılması durumunda ise plan sözleşme imzalanan taraflar ile birlikte hazırlanır veya ilgili taraflar ambalaj atıkları yönetim planına dahil edilir. Hazırlanan plan uygun görüş almak üzere Bakanlığa sunulur.

AMBALAJ ÜRETİCİSİ

Ambalajı üretenler ve/veya bu ürünleri ithal edenleri ifade eder.

AMBALAJ ÜRETİCİLERİ

- Ambalajın üretimi
- Eğitim
- Kod-Şifre
- Bildirim (Ek-4)
- Önleme
- İşaretleme (gönüllülük esasına dayanır)

TEDARİKÇİ

Kendisi ambalaj üreticisi olmayıp piyasaya sürenlere ambalaj tedarik edenler ile piyasaya sürenler adına fason üretim yapanları ifade eder.

TEDARİKÇİLER

- Kod-Şifre
- Bildirim (Ek-6)

SATIŞ NOKTASI

Toptan ve/veya perakende olarak ambalajlı ürünlerin satışını yapan iki yüz metrekareden büyük kapalı alana sahip mağaza, market, süpermarket, hipermarket ve benzeri satış yerlerini ifade eder.

SATIŞ NOKTALARI

- Ambalaj atığı toplama noktası
- Kod numarası bulunmayan iŐletmelerin tespiti
- PoŐet kullanımı
- Ambalaj atıklarının belediyeenin sistemine verilmesi

PİYASAYA SÜREN

Bir ürünü Yönetmelik kapsamındaki ambalajlar ile paketleyen gerçek veya tüzel kişiyi, üretici tarafından direkt olarak piyasaya sürülmemesi durumunda ise ambalajın üzerinde adını ve/veya ticari markasını kullanan gerçek veya tüzel kişiyi, üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçıyı ifade eder.

PİYASAYA SÜRENLER

- Ambalaj tercihi
- Önleme
- Kod-Şifre
- Bildirim (Ek-5)
- Geri kazanım hedefleri
- Belgelendirme
- Eğitim
- İşaretleme (gönüllülük esasına dayanır)

PİYASAYA SÜRENLER

- Depozito uygulaması
- Belediye ile sözleşme yapma
- Yetkilendirilmiş kuruluşla anlaşma

Piyasaya sürenler geri kazanım yükümlülüklerini yerine getirmek için üç yöntemden en az birini tercih etmekte yükümlüdür.

Depozito Uygulaması

- Tek yönlü depozito uygulanması durumunda geri alınan ambalaj atıklarının ve kullanım ömrü dolmuş depozitolu ambalajların çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli geri dönüşüm veya geri kazanım tesislerine gönderilmesi gerekmektedir.
- Depozito uygulamasına ilişkin planın il çevre ve şehircilik müdürlüklerine sunulması zorunludur.

Belediye ile Sözleşme Yapılması

- En az piyasaya sürdüğü ambalaj miktarına eşdeğer miktarda ambalaj atığı oluşan nüfusa sahip belediyeler ile kaynakta ayrı toplama faaliyetinin yürütülmesi,
- Yapılan sözleşmeler doğrultusunda belediyeler ile birlikte ambalaj atıkları yönetim planının hazırlanması, plan kapsamında belediyeler tarafından yürütülen kaynakta ayrı toplama çalışmalarının maliyetlerinin karşılanması,
- Toplanan-ayrılan ambalaj atıklarının tamamının, geri kazanım amacıyla geri alınması veya aldırılması,
- Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplama maliyetleri için sözleşme yaptığı belediyelerle birlikte, her yıl piyasa araştırması yapılarak, toplama maliyetlerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Yetkilendirilmiş Kuruluşla Anlaşma

- Yönetmelikte belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için yetkilendirilmiş kuruluşla idari, teknik, hukuki ve mali şartlarının taraflarca belirlendiği sözleşmenin yapılması gerekmektedir.
- Yükümlülüklerin yerine getirilmesinde, yetkilendirilmiş kuruluş ve yetkilendirilmiş kuruluşu üye olan piyasaya sürenler müteselsilen sorumludurlar.
- Piyasaya sürenler bir veya birden fazla yetkilendirilmiş kuruluşu üye olabilirler.

BELGELENDİRME

- Piyasaya sürenler; kaynakta ayrı toplanan, geri dönüştürülen ve geri kazanımı sağlanan ambalaj atıklarına ait belgelerini, elektronik yazılım programı üzerinden Yönetmeliğin 18 inci maddesindeki hükümler doğrultusunda her yıl Şubat ayı sonuna kadar göndermekle, yükümlüdürler.

24.08.2011 tarihli ve 28035 sayılı Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği

Yönetmeliğin 18 inci maddesi 1/1/2012 tarihinde, yürürlüğe girecektir.

• GEÇİCİ MADDE 3 –

(1) 2011 yılı belgelendirme yükümlülüğü, 31/12/2011 tarihine kadar 24/6/2007 tarihli ve 26562 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinin 18 inci ve 23 üncü maddeleri uyarınca uygulanmaya devam edilir.

(2) 2010 yılına mahsus olmak üzere metal ambalaj atıkları için belgelendirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen piyasaya sürenlere, bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uygulanmaz.

(3) 2011 yılına mahsus olmak üzere metal ambalaj atıkları için belgelendirme yükümlülüğünde 31/12/2011 tarihine kadar 24/6/2007 tarihli ve 26562 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde yer alan lisans şartı aranmaz.

(4) Metal ambalaj atıkları için belgelendirme yükümlülüğünde 31/12/2014 tarihine kadar bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan lisans şartı aranmaz.

AMBALAJ ATIKLARININ KAYNAĞINDA AYRI BİRİKTİRİLMESİ

- Tüketim sonucu oluşan ambalaj atıkları, diğer atıklardan ayrı olarak oluştukları yerlerde biriktirilmek zorundadır.
- Apartman, site yönetimleri, okullar, üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları, hastaneler, oteller, lokantalar, büfeler, şehirlerarası otobüs terminalleri, demiryolu istasyonları, limanlar, sağlık kuruluşları, spor kompleksleri, marketler, satış noktaları, iş ve alışveriş merkezleri, stadyumlar gibi ambalaj atığının olduğu benzeri yerler, ambalaj atıklarını, olduğu noktada belediyenin toplama sistemine bedelsiz vermekle yükümlüdür.

AMBALAJ ATIKLARININ KAYNAĞINDA AYRI BİRİKTİRİLMESİ

- Organize sanayi bölgeleri yönetimleri,
- Organize sanayi bölgeleri bünyesinde yer alan sanayi işletmeleri,
- Diğer sanayi işletmeleri,
çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde ayrı biriktirilen ambalaj atıklarını oluşturduğu noktada çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma tesislerine veya istemeleri halinde belediyenin toplama sistemine bedelsiz şartı aranmaksızın verirler.
- Ancak lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma tesisi kuran organize sanayi bölge yönetimleri organize sanayi bölgeleri bünyesinde yer alan katılımcılarından ambalaj atıklarını toplayabilirler.

AMBALAJ ATIKLARININ KAYNAĞINDA AYRI BİRİKTİRİLMESİ

Geri kazanılabilir ambalaj ve ambalaj dışı atıkların üreticisi tarafından getirilip bırakılacağı, teknik ve idari detayları Bakanlık tarafından belirlenecek getirme merkezi oluşturan

- Satış noktaları,
- Alışveriş merkezleri,

ayrı biriktirilen ambalaj atıklarını oluşturduğu noktada çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma tesislerine veya istemeleri halinde belediyenin toplama sistemine bedelsiz şartı aranmaksızın verirler.

AMBALAJ ATIKLARININ KAYNAĞINDA AYRI BİRİKTİRİLMESİ

- Belediyenin yönetim sistemi dışında kalan sivil hava ulaşımına açık hava alanları,
- Bu hava alanları bünyesinde yer alan tüm tesisler,

çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde ayrı biriktirilen ambalaj atıklarını oluşturduğu noktada, ilgili yönetim tarafından çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma tesislerine veya istemeleri halinde belediyenin toplama sistemine bedelsiz şartı aranmaksızın verilir.

AMBALAJ ATIKLARININ KAYNAĞINDA AYRI BİRİKTİRİLMESİ

- Belediye mücavir alan sınırları dışında kalan ambalaj atığı üreticileri,

tüketim sonucu oluşan ambalaj atıklarını çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde diğer atıklardan ayrı olarak biriktirerek çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama ayırma tesislerine veya istemeleri halinde belediyenin toplama sistemine bedelsiz şartı aranmaksızın verirler.

ÇEVRE LİSANSI

Ambalaj atıklarının toplanması-ayrılması, geri dönüştürülmesi ve/veya geri kazanılması amacıyla faaliyet göstermek isteyen gerçek ve tüzel kişiler, tesisleri için çevre lisansı almak zorundadır.

Çevre lisansı alınması işlemlerinde Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

GERİ KAZANIM HEDEFLERİ

Malzemeye göre yıllık geri kazanım hedefleri (%)					
Yıllar	Cam	Plastik	Metal	Kağıt/Karton	Ahşap
2005	32	32	30	20	-
2006	33	35	33	30	-
2007	35	35	35	35	-
2008	35	35	35	35	-
2009	36	36	36	36	-
2010	37	37	37	37	-
2011	38	38	38	38	-
2012	40	40	40	40	-
2013	42	42	42	42	5
2014	44	44	44	44	5
2015	48	48	48	48	5
2016	52	52	52	52	7
2017	54	54	54	54	9
2018	56	56	56	56	11
2019	58	58	58	58	13
2020	60	60	60	60	15

GERİ KAZANIM HEDEFLERİNE ULAŞILAMAMASI

17 nci maddede belirtilen geri kazanım oranlarının sağlanamaması durumunda;

- Belgelendirilmeyen miktarın yüzde on fazlası bir sonraki yıl için uygulanan geri kazanım hedeflerine karşılık gelen miktara ilave edilir,
- İkinci ve daha sonraki yıllarda öngörülen hedeflere ulaşamazlarsa eksik kalan miktarın yüzde on fazlası tekrar bir sonraki yıl için uygulanan geri kazanım hedeflerine karşılık gelen miktarlara ilave edilir,
- Elektronik yazılım programına kaydolunan yıl esas alınarak, üç yıl üst üste öngörülen hedeflere ulaşamazsa, toplanması gereken miktarlar ile ilgili yükümlülükler tekrar bir sonraki yıla yüzde on fazlası ile aktarılır ve 2872 sayılı Kanun uyarınca idari yaptırım uygulanır,
- On yıl içinde öngörülen hedeflere beş kez ulaşamazsa, ürünlerin ambalajlarına depozito uygulanır.

İDARİ YAPTIRIM

Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında 2872 sayılı Kanunda öngörülen müeyyideler uygulanır.

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM...

Belgin SATICI
Biyolog

Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Atık Yönetimi Dairesi Başkanlığı
Ambalaj Yönetimi Şube Müdürlüğü

Telefon : 0.312. 207 52 16
Faks : 0.312. 207 64 46
E-mail : bsatici@cob.gov.tr